

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การพัฒนาประเทศไทยในระยะที่ผ่านมา เป็นการพัฒนาที่เน้นการสร้าง ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก แม้ว่าการพัฒนาที่ผ่านมาในช่วงที่ผ่านมาจะ ประสบความสำเร็จในหลายเรื่อง เช่น การบริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมได้กระจายไปทั่ว ประเทศ แต่ในขณะเดียวกันการมุ่งเน้นพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ที่เป็นไปตามกระแสของ โลกาภิวัตน์ก็ได้ก่อให้เกิดปัญหาที่ตามมามากมายหลายประการ ซึ่งสะท้อนออกมาให้เห็นใน รูปแบบของปัญหาต่าง ๆ ที่มีการสั่งสมมานาน และปัญหาสังคมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นและมีการทวี ความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น การพัฒนาด้านระบบเศรษฐกิจในประเทศไทย แม้จะสร้าง ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นการขยายช่องว่างของ ความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจระหว่างคนรวยกับ คนจนมากขึ้น อันจะทำให้เกิดปัญหาในด้าน ต่าง ๆ

ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาที่สำคัญสำหรับสังคมไทยในปัจจุบันซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมาก สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่ดูแลความทุกข์สุขของประชาชน รวมทั้งการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมที่เพิ่มมากขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบัน จึงต้องมีภาระหน้าที่ในการจัดระเบียบสังคม รวมทั้งการรักษาความสงบเรียบร้อยและการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่สมาชิกในสังคมมากยิ่งขึ้น ดังนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้มีนโยบายให้ทุกสถานีตำรวจ ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษา ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งได้ดำเนินงานภายใต้โครงการที่เรียกว่า “โรงพักเพื่อประชาชน” เพื่อให้ประชาชนมีความรู้สึกถึงความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตประจำวัน

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ประกอบกับ ความเจริญเติบโตทางด้านวัตถุทำให้เกิดการขยายตัวทางด้านสิ่งปลูกสร้างเพื่อการอยู่อาศัย ในย่านชานเมืองเพิ่มมากขึ้น เช่น หมู่บ้าน แฟลต อพาร์ทเมนท์ คอนโดมิเนียม บ้านเช่า ฯลฯ จน เป็นเหตุให้สถิติอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงสูงขึ้น โดยเฉพาะอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกิดขึ้นในสถานที่อยู่อาศัย หรือบ้านที่เจ้าของสถานที่ไม่อยู่ หรือปล่อยให้ว่าง เนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ เช่นวันหยุดเทศกาลหรือตามประเพณี ที่เจ้าของบ้านต้อง

เดินทางไปต่างจังหวัด เพื่อเยี่ยมญาติ ท่องเที่ยวพักผ่อน หรือประกอบกิจกรรมตามประเพณี ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้คนร้ายสามารถที่จะประกอบอาชญากรรมได้ง่ายขึ้น จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องพยายามหามาตรการต่างๆ เพื่อใช้ในการป้องกันอาชญากรรม เช่น

1. สร้างความมั่นคงปลอดภัยให้กับประชาชน เพื่อให้ประชาชนที่ได้รับการคุ้มครองในชีวิต และทรัพย์สินจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การควบคุมอาชญากรรมอย่างต่อเนื่อง การเพิ่มปริมาณเจ้าหน้าที่ตำรวจในการตรวจ การกวดขันจับกุมอาชญากรอย่างต่อเนื่องและเด็ดขาด เป็นต้น

2. หาวิธีการป้องกันอาชญากรรมจากเหตุร้ายต่าง ๆ เช่น การลาดตระเวนตรวจตราในชุมชน การวางแผนร่วมกับประชาชน การเพิ่มอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปในพื้นที่ การเตรียมพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับการป้องกันอาชญากรรม การเข้าไปถึงพื้นที่อย่างรวดเร็ว และการใช้มาตรการที่เข้มงวดเด็ดขาด เป็นต้น

3. ใช้หลักการบริการและการอำนวยความสะดวกเพื่อให้ประชาชนเกิดความประทับใจและมั่นใจต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่นการรับแจ้งเหตุทางโทรศัพท์ ความสุภาพ และเป็นมิตรกับประชาชน การมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าเวรเพื่อบริการรับแจ้งเหตุตลอดเวลา เป็นต้น ส่วนความยุติธรรมในการดูแลประชาชนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น การเข้าตรวจตราบ้านเรือนประชาชนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน หรือการได้รับการดูแลอย่างเท่าเทียมกัน โดยที่ไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทนใด ๆ ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น

4. เน้นการประชาสัมพันธ์และการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน โดยการฝึกอบรม แนะนำ เผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชนทำให้ประชาชนได้รับความรู้และมาตรการรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

5. สร้างความร่วมมือเพื่อให้ประชาชนได้มีการเฝ้าระวังกันเอง เพื่อป้องกันอันตรายจากอาชญากรรมต่าง ๆ เช่นประชาชนสามารถรู้จักเพื่อนบ้านใกล้เคียง มีการช่วยดูแลระหว่างกัน เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่อยู่ หรือเมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้นต่างก็จะเข้าไปช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นต้น

ช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์และช่วงเทศกาลต่าง ๆ จะมีประชาชนจำนวนมากที่ออกเดินทางไปท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ รวมถึงประชาชนบางส่วนที่เดินทางกลับภูมิลำเนาในต่างจังหวัด จึงเป็นช่องว่างที่กลุ่มคนร้ายมักจะใช้เป็นโอกาสในการก่อคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินในบ้านเรือนของประชาชน ส่วนใหญ่คนร้ายมักจะเลือกลงมือกระทำการโจรกรรมทรัพย์สินในบ้านที่ไม่มีคนอยู่ ส่งผลให้ประชาชนโดยทั่วไปได้รับความเดือดร้อน และไม่กล้าที่

จะเดินทางไปไหนไกล ๆ ถ้าต้องทิ้งบ้านไว้โดยไม่มีคนดูแล หรือถ้าจำเป็นที่จะต้องเดินทางออกจากบ้านหลายวัน ก็เกิดอาการหวาดระแวงต่อความปลอดภัยของทรัพย์สิน เนื่องจากในช่วงวันหยุดเทศกาลต่างๆ คนร้ายมักจะใช้เป็นโอกาสในการโจรกรรมทรัพย์สินภายในบ้านเรือนของประชาชน โดยสามารถพิจารณาจาก

ตารางที่ 1.1

ข้อมูลสถิติคดีอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินของ
กองบัญชาการตำรวจนครบาลในช่วงเทศกาล
ปีใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547-2550

ประเภทคดีที่ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	พ.ศ.2547	พ.ศ.2548	พ.ศ.2549	พ.ศ.2550
ลักทรัพย์	201 คดี	239 คดี	219 คดี	189 คดี
ลักทรัพย์ในเคหะสถาน	39 คดี	54 คดี	41 คดี	48 คดี
ปล้นทรัพย์	0 คดี	2 คดี	3 คดี	3 คดี
ชิงทรัพย์	7 คดี	10 คดี	12 คดี	13 คดี
ชิงรางวัลทรัพย์	6 คดี	8 คดี	15 คดี	17 คดี
โจรกรรมรถยนต์	18 คดี	7 คดี	8 คดี	6 คดี
โจรกรรมรถจักรยานยนต์	58 คดี	70 คดี	83 คดี	60 คดี
รวม	329 คดี	390 คดี	381 คดี	336 คดี

ที่มา: กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2550.

จากสถิติดังกล่าวแสดงว่าสภาพปัญหาและการก่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินมีจำนวนมาก โดยเฉพาะคดีอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินนั้นถือได้ว่าเป็นคดีที่มีผู้ร้องทุกข์มากเป็นระดับต้น ๆ ของคดีอาญาทั้งหมด

สภาพปัญหาการเกิดอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินที่มีจำนวนมาก ทำให้สถานีตำรวจนครบาลประชาชื่นเป็นสถานีตำรวจแห่งแรก ที่ได้ริเริ่มดำเนินโครงการฝากบ้านกับตำรวจตั้งแต่เดือนธันวาคม 2542 และเริ่มให้บริการรับฝากบ้านครั้งแรกในช่วงวันหยุดเทศกาลปีใหม่ 2543 ซึ่งมีประชาชนฝากบ้านตามโครงการเพียง 5 หลังเท่านั้น แต่หลังจากที่สถานีตำรวจ

นครบาลประชาชนได้ทำการประชาสัมพันธ์โครงการฝากบ้านกับตำรวจอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งถึงวันหยุดเทศกาลสงกรานต์ปี 2543 ปรากฏว่ามีประชาชนในความสนใจเข้าร่วมโครงการเพิ่มมากขึ้นเป็น 20 หลัง ปรากฏว่าบ้านทุกหลังที่เข้าร่วมโครงการได้รับความปลอดภัยเป็นอย่างดี ทางสถานีตำรวจนครบาลประชาชนได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่ใช้บริการ และบ้านข้างเคียงจำนวน 363 ราย ทำให้ทราบว่าโครงการฝากบ้านกับตำรวจเป็นโครงการที่ทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ และเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนหลังเทศกาลสงกรานต์ปี 2543 ได้ผลดังนี้

- ร้อยละ 88.7 เห็นว่าเป็นโครงการฝากบ้านกับตำรวจที่มีประโยชน์
- ร้อยละ 76.86 พึงพอใจกับการปฏิบัติของตำรวจตามโครงการฝากบ้านกับตำรวจ
- ร้อยละ 90.10 จะฝากบ้านกับตำรวจแน่นอนหากมีความจำเป็น
- ร้อยละ 90.91 สนับสนุนให้สถานีตำรวจนครบาลอื่นๆ ให้มีบริการรับฝากบ้าน

หลังจากนั้นสถานีตำรวจนครบาลประชาชน ได้ดำเนินโครงการฝากบ้านกับตำรวจ ตลอดมา ถึงแม้จะไม่ใช้ช่วงวันหยุดเทศกาล จนกระทั่งวันที่ 26-27 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและพลเรือนได้เชิญไปร่วมงาน “รวมพลังสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี” ณ หอประชุมสุขุมณัยประดิษฐ์ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและพลเรือน จ.นนทบุรี ซึ่งมีประชาชนจำนวนมากให้ความสนใจชมนิทรรศการ และซักถามเกี่ยวกับโครงการฝากบ้านกับตำรวจ ตลอดจนลงชื่อสนับสนุนให้ขยายโครงการฝากบ้านกับตำรวจไปยังสถานีตำรวจอื่นๆ เมื่อสถานีตำรวจนครบาลประชาชนได้รายงานถึงความต้องการดังกล่าวของประชาชน ให้กับพลตำรวจเอกพรศักดิ์ ดุรงค์วิบูลย์ ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติในขณะนั้น และได้อนุมัติเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2543 ให้กองบัญชาการตำรวจนครบาลพิจารณาขยายโครงการฝากบ้านกับตำรวจไปยังสถานีตำรวจอื่น ๆ ที่มีความพร้อมต่อไป

กองบัญชาการตำรวจนครบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการที่จะรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สินของประชาชน จึงได้มีการกำหนดเป็นนโยบายสำคัญในการดำเนินโครงการฝากบ้านกับตำรวจ โดยได้ทำการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนแจ้งข้อมูลบ้านที่ปล่อยทิ้งไว้โดยไม่มีคนดูแล เพื่อกำหนดแผนการป้องกันดูแลให้เกิดความปลอดภัย อันเป็นการสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับประชาชน และเป็นการลดปัญหาอาชญากรรมให้เห็นเด่นชัดเป็นรูปธรรม โดยจะเห็นได้จากข้อมูลสถิติคดีอาชญากรรมประเภท

ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545–พ.ศ. 2550 มีจำนวน สถิติคดีอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินลดลงทุกปี

โครงการฝากบ้านกับตำรวจจึงเป็นอีกโครงการหนึ่งที่ทางกองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้กำหนดให้เป็นนโยบายสำคัญและมอบหมายให้สถานีตำรวจต่าง ๆ รับผิดชอบดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนเกิดความอบอุ่นใจ ไม่ต้องกังวลใจในขณะที่ไม่อยู่บ้าน และเป็นมาตรการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก โดยหวังผลในการป้องกันอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน เป็นการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน และเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงความห่วงใยของตำรวจ ที่มีต่อความปลอดภัยในทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้งเป็นการจูงใจให้ประชาชนร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมมากยิ่งขึ้น

สถิติในการเข้าร่วมโครงการฝากบ้านกับตำรวจนั้น ประชาชนมักจะฝากบ้านกันมาก ในช่วงของเทศกาลปีใหม่และเทศกาลสงกรานต์ โดยในช่วงของเทศกาลปีใหม่มิได้เข้าร่วมโครงการ ดังนี้

ตารางที่ 1.2

สถิติการฝากบ้านของประชาชนในเทศกาลปีใหม่ และเทศกาลสงกรานต์
ในโครงการฝากบ้านกับตำรวจ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547–2550

ช่วงวันหยุดเทศกาล	พ.ศ. 2547	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2549	พ.ศ. 2550
ปีใหม่	960	3,761	6,089	2,569
สงกรานต์	2,647	3,692	5,713	5,065
รวม	3,607	7,453	11,802	7,634

ที่มา: กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2550.

โครงการฝากบ้านกับตำรวจได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 ใช้มาตรการในการป้องกันอาชญากรรมทั่ว ๆ ไปคือ การจัดสายตรวจทุกประเภทออกตรวจตราระวังป้องกันตามแผนการตรวจ พร้อมทั้งแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนจูงใจให้ประชาชนร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับประชาชนและลดปัญหาอาชญากรรมให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม

ช่วงเทศกาลปีใหม่ปี 2544 พล.ต.ต.วิโรจน์ จันทรงษ์ รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งดำรงตำแหน่งในขณะนั้น ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการโครงการฝากบ้านกับตำรวจในส่วนของ กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยกล่าวเชิญชวนประชาชน ในพื้นที่เข้ามาร่วมโครงการดังกล่าว โดยแนะนำวิธีสมัครเข้าโครงการตามช่องทางที่จัดไว้ให้ว่า ผู้ที่ต้องละทิ้งบ้านเรือนในช่วงเทศกาล สงกรานต์ หรือช่วงวันหยุดยาวในเทศกาลอื่น ๆ สามารถโทรมาแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในโรงพัก ใกล้บ้านหรือโทรแจ้ง 191 หรือสมัครทางอินเทอร์เน็ตที่ www.metro.police.go.th พร้อมแจ้ง รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การระบุสถานที่ตั้งบ้าน ต้องมีรายละเอียดเพียงพอ ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะไปตรวจ ตราป้องกันได้อย่างถูกต้อง และควรมีแผนที่พอส่งเขป
2. วัน-เวลาที่ต้องปล่อยบ้านทิ้งไว้ไม่มีคนดูแล
3. หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อในขณะที่ไม่อยู่บ้าน

นอกจากนี้ พล.ต.ต.วิโรจน์ ยังแนะนำเกี่ยวกับบัญญัติ 8 ประการ เมื่อต้องห่างบ้าน คือ

1. ก่อนออกจากบ้านให้สำรวจทรัพย์สินให้เรียบร้อย และเก็บของมีค่าไว้ในที่มิดชิด ปลอดภัย
2. ตรวจสอบประตู หน้าต่าง ทุกบาน และปิดล็อกให้เรียบร้อยก่อนออกจากบ้าน
3. ตรวจสอบอุปกรณ์ ไฟฟ้า ประปา ก๊าซหุงต้ม และปิดให้เรียบร้อยก่อนออกจากบ้าน
4. เปิดไฟส่องสว่างภายในบ้านบางดวง
5. ประสานเพื่อนบ้านใกล้เคียงให้ช่วยสอดส่อง ดูแลระมัดระวัง สิ่งผิดปกติพร้อมแจ้ง หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อได้ และหมายเลขโทรศัพท์สถานีตำรวจเพื่อแจ้งเหตุ
6. บอกรับหนังสือพิมพ์เป็นการชั่วคราวในช่วงที่ไม่อยู่บ้าน เพราะจะเป็นการแจ้ง เป้าหมายแก่คนร้าย
7. ควรแจ้งฝากบ้านกับตำรวจแต่เนิ่นๆ เพื่อจะได้เตรียมการวางแผนป้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. เมื่อกลับมาแล้วควรแจ้งให้ตำรวจทราบด้วยเพื่อป้องกันการเข้าใจผิด

ข้อมูลด้านสถิติโครงการฝากบ้านกับตำรวจของกองบัญชาการตำรวจนครบาลที่เริ่ม ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2544 ว่า

- ช่วงเทศกาลปีใหม่ 2544 มีประชาชนร่วมโครงการ 957 หลัง และเทศกาล สงกรานต์มี 2,632 หลัง

- ช่วงเทศกาลปีใหม่ 2545 มีประชาชนร่วมโครงการ 3,757 หลัง และเทศกาลสงกรานต์มี 3,678 หลัง

- ช่วงเทศกาลปีใหม่ 2546 มีประชาชนร่วมโครงการ 6,091 หลัง และเทศกาลสงกรานต์มี 5,705 หลัง

- ช่วงเทศกาลปีใหม่ 2547 มีประชาชนร่วมโครงการ 3,610 หลัง และเทศกาลสงกรานต์มี 4,910 หลัง

และเทศกาลปีใหม่ 2548 มีประชาชนร่วมโครงการ 1,670 หลัง (ส่วนช่วงสงกรานต์ยังไม่ได้รวบรวม)

โดยจะเห็นได้ว่าตัวเลขจะเพิ่มมากขึ้นในช่วงปี 2545-2546 และลดลงในช่วงปี 2546-2548 (ที่มา: กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2548)

โดยสาเหตุที่ประชาชนนำบ้านมาฝากไว้กับตำรวจเพิ่มขึ้นนั้น เนื่องจากประชาชนยังคงเข้าใจผิดอยู่ในช่วงแรกว่าการนำบ้านฝากเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้วจะไม่ต้องรับภาระใด ๆ ทั้งสิ้น ความรับผิดชอบจะอยู่ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งหมด

จากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงได้ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อทำความเข้าใจกับประชาชนว่า ความจริงแล้วเราต้องช่วยกันดูแลสอดส่อง โดยเพื่อนบ้านใกล้เคียงต้องเป็นที่พึ่งพากันเสียก่อน เพราะเพื่อนบ้านจะสังเกตสิ่งผิดปกติได้เป็นอย่างดี ถ้าไม่มีเพื่อนบ้านจริงๆ จึงจะมาขอความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนั้น ในระยะหลังจำนวนการฝากบ้านจึงลดน้อยลงไป

ในเทศกาลปีใหม่ 2551 ภารกิจหนึ่งที่ตำรวจทุกท้องที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง คือ โครงการฝากบ้านกับตำรวจ เปิดโอกาสให้ประชาชนชาวกรุงเทพฯ และปริมณฑล ที่จำเป็นต้องปิดบ้านเพื่อเดินทางไปเฉลิมฉลองเทศกาลปีใหม่ สามารถฝากบ้านไว้กับตำรวจได้อย่างปลอดภัย เพื่อจะได้สนุกกับเทศกาลปีใหม่กันอย่างสบายใจ วิธีฝากบ้านไว้กับตำรวจเป็นเรื่องที่ไม่ได้ซับซ้อนอะไร เพียงแค่ยกหูโทรศัพท์ไปยังสถานีตำรวจในพื้นที่ที่อยู่อาศัย แสดงความจำนงว่าจะฝากบ้านไว้กับตำรวจ แจ้งบ้านเลขที่และพิกัดให้เจ้าหน้าที่ทราบเท่านั้นก็เป็นอันเสร็จสรรพ จากนั้นก็จะมีตำรวจเที่ยวไปตรวจตราความเรียบร้อยให้แบบไม่ต้องกังวลใจ

โดยในช่วงเทศกาลปีใหม่ พ.ศ.2551 ต้นปีที่ผ่าน ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มอบหมายให้ พล.ต.ท.พงศพัศ พงษ์เจริญ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตำแหน่งในขณะนั้น ดำเนินการโครงการฝากบ้านกับตำรวจ ในช่วงเทศกาลปีใหม่ พ.ศ.2551 เนื่องจากโครงการฝากบ้านกับตำรวจได้รับการไว้วางใจจากประชาชนเป็นอย่างมาก และสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สำหรับปีนี้ถือว่ามีเหตุพิเศษ เนื่องจากในช่วงสัปดาห์ก่อนจะถึงเทศกาล

ปีใหม่ เป็นช่วงเวลาทางคณะกรรมการการเลือกตั้ง จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไประหว่างวันที่ระหว่างวันที่ 22-24 ธันวาคม 2550 ซึ่งเป็นวันหยุดให้ประชาชนกลับไปเลือกตั้งยังภูมิลำเนา และวันหยุดเทศกาลปีใหม่ ในระหว่าง วันที่ 29 ธันวาคม 2550 -1 มกราคม 2551 ที่มีวันหยุดยาวติดต่อกันหลายวัน ที่ติดต่อกันถึง 4 วัน พล.ต.อ. เสรีพิศุทธิ์ เตมียาเวส ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ตำแหน่งในขณะนั้น จึงได้สั่งการให้สถานีตำรวจต่าง ๆ ดำเนินการตามโครงการรณรงค์บ้านในชนบทนี้ด้วย โดยให้จัดกำลังลาดตระเวนดูแล ทั้งในส่วนของบ้านที่เข้าร่วมโครงการฯ และบ้านของประชาชนทั่วไปด้วย พล.ต.ท.พงศพัศ กล้าวสรุปด้วยว่า ปีใหม่ที่ผ่านมาประชาชนชาวกรุงเทพฯ และปริมณฑลเข้าร่วมโครงการฝากบ้านกับตำรวจ จำนวน 2,569 หลัง โดยในเขตนครบาล สน.โชคชัย ฝากบ้านมากที่สุด รองลงมาเป็น สน.ลาดพร้าว, หัวหมาก, คันนายาว, บางเขน, บางนา, ดอนเมือง, พหลโยธิน, บางชัน, ธรรมศาลา และบึงกุ่ม ส่วนเขตปริมณฑล จ.สมุทรปราการ ฝากบ้านกับตำรวจมากที่สุดรองลงมาคือ จ.นนทบุรี, พระนครศรีอยุธยา, ปทุมธานี และนครปฐม ดังนั้นผู้ที่ต้องทิ้งบ้านไว้โดยไม่มีคนเฝ้า สามารถฝากบ้านกับตำรวจได้โดยไม่ต้องเดินทางไปยังสถานีตำรวจ หรือเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด เพียงแต่โทรศัพท์ไปยังสถานีตำรวจในเขตพื้นที่ที่อยู่อาศัย และแจ้งความจำนงจะเข้าโครงการฝากบ้านกับตำรวจเท่านั้น ซึ่งตำรวจจะสอบถามข้อมูลที่จำเป็น เพื่อวางมาตรการป้องกันเหตุร้าย โดยจะเก็บข้อมูลเป็นความลับ ทั้งนี้โดยขอให้ประชาชนที่จะกลับไปทำบุญกับครอบครัว หรือท่องเที่ยวช่วงปีใหม่อย่างสบายใจ เพราะได้จัดกำลังนักเรียนนายร้อยตำรวจ และนักเรียนอบรมกว่า 500 นาย เข้าร่วมปฏิบัติงานกับตำรวจนครบาล ทั้งในส่วนของบ้านที่เข้าร่วมโครงการฯ และบ้านเรือนของพี่น้องประชาชนทั่วไปเข้าร่วมปฏิบัติงานกับตำรวจนครบาล ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีประชาชนฝากบ้านมากที่สุดด้วย (ที่มา: สำนักข่าวไทย 17 ธ.ค.50)

สำหรับนักเรียนนายร้อยตำรวจที่จะเข้าร่วมปฏิบัติงาน จะกระจายกำลังกันไปตามพื้นที่สน.ต่าง ๆ รวม 56 แห่ง ทั้งในเขตนครบาลและปริมณฑล รวมทั้งเขตภูธรอย่าง สภ.อ.เมืองสมุทรปราการ สภ.อ.เมืองนนทบุรี สภ.อ.เมืองนครปฐม สภ.อ.บางบัวทอง สภ.อ.ปากเกร็ด สภ.อ.เมืองปทุมธานี สภ.อ.นครชัยศรี สภ.อ.เมืองสุพรรณบุรี สภ.อ.พระนครศรีอยุธยา สภ.อ.เมืองชลบุรี สภ.อ.ศรีราชา และสภ.ต.พญาที่มีประชากรอาศัยหนาแน่น

ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดยาว ไม่ว่าจะเป็ปีใหม่หรือสงกรานต์ สถิติการโจรกรรมทรัพย์สินในเคสสถานจะเพิ่มมากขึ้นหลายเท่า เนื่องจากบ้านที่ไม่มีคนเฝ้าจะเป็นจุดอ่อนที่คนร้ายมักเข้าไปลงมือโจรกรรมได้โดยง่าย เมื่อมีโครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจเข้ามาอุดช่องว่างและจุดอ่อนตรงนี้ไว้ได้ จะเป็นการป้องปรามการโจรกรรมทรัพย์สินได้เป็นอย่างดี อีกทั้ง

นักเรียนนายร้อยเหล่านี้จะเป็นกำลังเสริมในการปฏิบัติงานของตำรวจท้องที่ได้ในระดับหนึ่ง และที่สำคัญยังเป็นการปลูกฝังให้รับผิดชอบต่อชีวิตและทรัพย์สินประชาชนอีกด้วย

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า สถิติการฝากบ้านไว้กับตำรวจนั้นมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนอกจากจะแสดงให้เห็นว่าประชาชนโดยทั่วไปเริ่มรับรู้และเข้าใจความสำคัญของโครงการนี้แล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อตำรวจมากขึ้นด้วย

ส่วนในกรณีที่ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาออกไปเป็นนายตำรวจสัญญาบัตร ได้เข้าไปปฏิบัติงานตามโครงการนี้ด้วยตนเอง ก็ต้องถือว่าเป็นเรื่องที่ดีเป็นโอกาสที่ว่าที่นายร้อยตำรวจจะได้นำประสบการณ์ของการรับใช้ประชาชนโดยตรง ไปใช้ในการปฏิบัติงานและขยายผลเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนโดยรวม โครงการนี้จะวัดความน่าเชื่อถือและศรัทธาของประชาชนที่มีต่อตำรวจว่ามีมากน้อยแค่ไหน โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็พยายามดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง จนมีผลทำให้โครงการนี้ประสบผลสำเร็จด้วยดีมาจนถึงทุกวันนี้ (ที่มา: หนังสือพิมพ์ข่าวสด 25 ธ.ค.49 ปีที่ 16 ฉบับที่ 5870)

ส่วนการดำเนินการตาม “โครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจ” ซึ่งเป็นโครงการที่ประชาชนนิยมฝากบ้านไว้กับตำรวจทุกปี ซึ่งช่วงเทศกาลสงกรานต์ปี 49 ได้มีประชาชนฝากบ้านกับตำรวจจำนวนทั้งสิ้น 1,774 ราย โดย บก.น.4 มีผู้ฝากบ้านไว้กับตำรวจมากที่สุดจำนวน 394 ราย สน.ที่มี การฝากบ้านมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ สน.โชคชัย จำนวน 135 ราย, สน.ลาดพร้าว จำนวน 62 ราย และสน.คันนายาว จำนวน 60 ราย โดยบ้านที่ฝากไว้กับตำรวจนั้นปลอดภัยดีทุกหลัง พล.ต.ท. พงศพัศ พงษ์เจริญ ผบช.จร.นรต. ตำแหน่งขณะนั้น เปิดเผยถึงผลการปฏิบัติงานของนักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 4 จำนวน 323 นาย ที่เข้าร่วมปฏิบัติงานกับตำรวจท้องที่ตามโครงการฝากบ้านกับตำรวจในช่วงปีใหม่ที่ผ่านมามีได้ผลเป็นที่น่าพอใจ แม้เป็นการปฏิบัติงานปีแรก แต่ทั้งหมดสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ (ที่มา: บก.น.4, 2549)

สถิติการฝากบ้านกับตำรวจในปี พ.ศ.2549

- เขตนครบาล สน.โชคชัย รับฝากมากที่สุดคือ 72 หลัง
- รองลงไป ได้แก่ สน.ลาดพร้าว 65 หลัง
- สน.หัวหมาก 64 หลัง
- สน.คันนายาว 61 หลัง
- สน.บางเขน 60 หลัง

- สน.บางนา 60 หลัง
 - สน.ดอนเมือง 52 หลัง
 - สน.พหลโยธิน 51 หลัง
 - สำหรับปริมาตร สก.อ.เมืองนนทบุรี ฝากมากที่สุด 64 หลัง
- ที่มา: กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2549

ตารางที่ 1.3

สถิติโครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจสถานีตำรวจนครบาลโชคชัย

ลำดับ	เทศกาล	พ.ศ.	รวม							
		2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	
1	ปีใหม่	34	252	420	209	55	56	72	104	1,202
2	สงกรานต์	136	235	331	333	202	125	60	94	1,422
	รวม	170	487	751	542	257	181	132	194	2,624

ที่มา: สถานีตำรวจนครบาลโชคชัย, 2551.

ในฐานะที่ผู้ศึกษาเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ที่สถานีตำรวจ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ให้ประชาชนมีความรู้สึกถึงความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตประจำวัน ซึ่งได้ดำเนินงานภายใต้โครงการ “ฝากบ้านกับตำรวจ” จึงเป็นที่สนใจที่จะศึกษาทัศนคติของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฝากบ้านกับตำรวจต่อการรับบริการของสถานีตำรวจนครบาลโชคชัย ซึ่งเป็นสถานีตำรวจที่มีจำนวนครัวเรือนเข้าร่วมโครงการเป็นจำนวนมากที่สุดในกองบัญชาการตำรวจนครบาล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาโครงการนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาการรับบริการของ โครงการฝากบ้านกับตำรวจของสถานีตำรวจนครบาลโชคชัย

2. ศึกษาทัศนคติของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฝากบ้านกับตำรวจต่อการรับบริการที่ได้รับจากโครงการฝากบ้านกับตำรวจของสถานีตำรวจนครบาลโชคชัย
3. ศึกษาแนวทางการปรับปรุงโครงการฝากบ้านกับตำรวจของสถานีตำรวจนครบาลโชคชัย

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ผู้ศึกษา มุ่งศึกษาจากประชาชนที่พักอาศัยในครัวเรือนและเข้าร่วมโครงการฝากบ้านกับตำรวจของสถานีตำรวจนครบาลโชคชัย ในช่วงเทศกาลปีใหม่ (มกราคม พ.ศ. 2551) และเทศกาลสงกรานต์ (เมษายน พ.ศ. 2551) ซึ่งพักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลโชคชัย และเคยได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการฝากบ้านกับตำรวจ

นิยามศัพท์ในการศึกษา

“โครงการฝากบ้านกับตำรวจ” หมายถึง โครงการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กำหนดขึ้นมาเพื่อเป็นการลดปัญหาอาชญากรรม และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับประชาชน ที่มีความจำเป็นจะต้องทิ้งบ้านเรือนไว้โดยไม่มีผู้ดูแล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวันหยุดราชการหรือเทศกาล

“ประชาชน” หมายถึง บุคคลทั่วไปที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจ

“การรับบริการ” หมายถึง การให้บริการโดยการกระทำ แสดงออกด้วยร่างกาย ปฏิบัติ ทักษะ และวิธีการพูดจา พฤติกรรมการบริการ เป็นการแสดงออก ด้านการแต่งกาย สีหน้า แววตา ซึ่งพฤติกรรมที่ดี ย่อมสร้างความสุข ให้เกิดขึ้นกับผู้รับบริการได้เป็นอย่างดี ได้แก่ การแต่งกายที่สุภาพ สะอาด เรียบร้อย สีหน้าและแววตาที่ยิ้มแย้ม แจ่มใส อ่อนโยน กิริยาท่าทางที่สุภาพ อ่อนน้อม การพูดจาด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล สุภาพ ชัดเจน ให้เกียรติ มีหางเสียง เพื่อให้ผู้มาขอรับบริการเกิดความพึงพอใจ

“ความคิดเห็น” หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึก ความเชื่อ และอารมณ์ ที่มีต่อบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่ง ที่เห็นว่าถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง โดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ การเรียนรู้และสภาพแวดล้อมของประชาชนนั้น

“ความคิดเห็นต่อโครงการฝากบ้านกับตำรวจ” หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึก ความเชื่อ และอารมณ์ ที่มีต่อโครงการฝากบ้านกับตำรวจ โดยอาศัยการรับรู้ ความรู้ ประสบการณ์ การเรียนรู้และสภาพแวดล้อมของประชาชน

“ระดับการศึกษา” หมายถึง การศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า มัธยมศึกษาตอนปลาย/อาชีวศึกษา อนุปริญญา/ปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป

“อายุ” หมายถึง ช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป

“อาชีพ” หมายถึง การประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

“สถานภาพสมรส” หมายถึง โสด หม้ายหรือหย่า สมรสและอยู่ด้วยกัน และสมรสแต่แยกกันอยู่ (ยังไม่ได้หย่าร้างตามกฎหมาย)

“ระดับรายได้ต่อเดือน” หมายถึง เป็นรายได้ที่ประชาชนได้รับต่อเดือน 5,000-10,000 บาท 10,001-15,000 บาท 15,001-20,000 บาท 20,001-25,000 บาท และ 25,001 บาทขึ้นไป

“การรับรู้โครงการ” หมายถึง ประชาชนที่ทราบว่ามีการฝากบ้านกับตำรวจจากประสบการณ์ ได้แก่ ได้รับข่าวสารทั้งจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคลมีผลทำให้เกิดการเรียนรู้เกิดความคิดและความเข้าใจ และผู้ที่ไม่ทราบว่ามีการฝากบ้านกับตำรวจ

“ประสบการณ์จากการถูกประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน” หมายถึง ประชาชนที่เคยมีประสบการณ์ เช่น ถูกจี้ด แงะ ใจกรรรม ฯลฯ และผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์

“ความมั่นคงปลอดภัยของประชาชน” หมายถึง ความปลอดภัยของประชาชนที่ได้รับการคุ้มครองในชีวิต และทรัพย์สินจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การควบคุมอาชญากรรมอย่างต่อเนื่อง การเพิ่มปริมาณเจ้าหน้าที่ตำรวจในการตรวจการกวาดล้างจับกุมอาชญากรอย่างต่อเนื่องและเด็ดขาด เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาในครั้งนี้ จะทำให้ทราบว่าประชาชนมีการรับรู้ทัศนคติ ความคิดเห็นต่อการรับบริการที่ได้รับจากโครงการฯ และแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการของโครงการฯ ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้ปรับปรุงแนวทางในการวางแผน และการดำเนินโครงการฝากบ้านกับ

ตำรวจในครั้งต่อไป เพื่อให้การดำเนินการเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถรักษาผลประโยชน์ของประชาชนได้เป็นอย่างดี เพื่อให้เกิดความพึงพอใจและความร่วมมือในการป้องกันการเกิดอาชญากรรมมากขึ้น อันจะส่งผลให้คดีอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินลดลง